

FUNGUS

POPULAIR ORGAAN VOOR DE LEDEN VAN DE NEDERLANDSCHE
MYCOLOGISCHE VEREENIGING

Onder hooge bescherming van H.M. de Koningin-Moeder

„Die Menschheit entwickelte sich, sie drang in die Geheimnisse der Natur ein, Mikroskop und Fernrohr erschlossen neue Welten. Wo früher Götter, Halbgötter, Nymphen und Faune ihr Wesen trieben, herrschen heute nüchterne Naturgesetze.

Ist die Welt dadurch ärmer geworden? Nein, ganz gewisz nicht. Erst uns ist eigentlich vergönnt, einen Blick in die wahren Wunder der Welt zu werfen, – nur einen ganz kleinen Blick, denn jede Antwort auf unsere Fragen bringt wieder zehn neue Fragen mit sich, die der Beantwortung harren.“

„Ein Wintermythos“.
(Kosmos-Kalender 1930)

MYCOLOGISCHE INZENDINGEN OP DE VIERDE
NATUURHISTORISCHE TENTOONSTELLING - PINKSTEREN 1931

Zie blz. 67

ONZE 14^E PADDENSTOELTENTOONSTELLING.

Lettende op het doel onzer Vereeniging: het verspreiden van liefde en belangstelling voor de fungi-flora in 't algemeen en voor de paddenstoelen in 't bijzonder, alsmede het bevorderen van eenvoudige of diepgaande studie der mycologie, dan is onze 14^e Paddenstoelen-Tentoonstelling in de eerste dagen van November uitstekend geslaagd te noemen.

De opening, in tegenwoordigheid van den heer Commissaris der Koningin in Gelderland, Mr. S. Baron van Heemstra, vergezeld van Mevrouw van Heemstra, en van eene groote schare van genoodigden, door den heer Burgemeester van Nijmegen, J. A. H. Steinweg, vergezeld van Mevrouw Steinweg, in het mooie trappen-

huis van de Vereeniging was in overeenstemming met het karakter van onze Vereeniging.

Wij hebben het voorrecht gehad, de belangstelling te trekken van personen van verschillende schakeeringen. Voor velen is deze tentoonstelling eene openbaring geweest uit een gebied van de levende natuur, dat tot nu toe door hen zonder of met weinig belangstelling werd voorbijgegaan.

Voor de deskundigen was er onder de 254 aanwezige soorten veel studie-materiaal aanwezig, zij 't ook minder dan gewoonlijk.. Slechts in één opzicht is de belangstelling tegengevallen. In andere plaatsen kwamen duizenden leerlingen der hoogere klassen van verschillende scholen onder geleide van onderwijzers de tentoonstelling bezoeken, waarmede veel nut werd gesticht. In Nijmegen telden wij nog geen 100 scholieren!

Het gedwongen uitstellen van de tentoonstelling tot begin November, een periode, waarin de kans op mislukking ten gevolge van nachtvorsten zeer groot is, heeft gelukkig niet tot teleurstelling geleid. De 254 soorten, waaronder zeer vele merkwaardige en zeldzame soorten, waren aanwezig dank zij den nooit falenden steun van verschillende onzer leden en de zeer op prijs gestelde medewerking van belangstellende niet-leden. In onze „Mededeelingen“ zal te zijner tijd een deskundig verslag verschijnen van de hand van ons medelid LÜTJEHARMS. Omtrent enkele bijzonderheden zie men onder Waarnemingen op blz. 63 van dit nummer. Wanneer wij de tentoonstelling bezien van een financieel stand punt, dan is zij helaas een groote teleurstelling geworden. Het stormachtige hondenweer (volgens de Med. v. h. K. N. Met. I. was het buitengewoon) heeft een zeer nadeeligen invloed uitgeoefend op het bezoek, zoodat de groote onkosten in de versterke niet zijn goed gemaakt.

Tegenover de ideëele voordeelen hebben materieele nadeelen bij ons wel niet een overwegenden invloed, maar zonder een goed inkomen kunnen wij geen ideëele voordeelen verkrijgen. Een troost is echter de groote toename van leden, voor een gedeelte spontaan op en na de tentoonstelling tot stand gekomen.

PADDENSTOELENNIEUWS UIT GRONINGEN.

II.

Mycologische vondsten op een fabrieksterrein.

Hetzelfde rose-sporige geslacht zorgde trouwens nog voor een paar verrassingen, die het vermelden wel waard zijn. Op een der terreintjes vond ik n.l. een sierlijke kleine *Pluteus*, die eigenlijk

¹⁾ In de laatste 10 jaren liepen de aantallen soorten uiteen van 240 tot 356, met gemiddeld 305.

al een oude bekende van me was, en wel *Pluteus chrysophaeus* Schff. Het was in November 1921, dat ik deze voor 't eerst vond, op een eikestronk in de buurt van Kraantje-Lek bij Haarlem, na een paar flinke nachtvorsten, en zij bleek toen voor ons land nog niet bekend te zijn. Het daarop volgend jaar ontdekte ik dezelfde soort in Groenendaal bij Heemstede en tot nu is ze, als ik me niet vergis, nog één keer in Twente gevonden, zoodat het Ter-Apelsche fabrieksterrein waarschijnlijk de vierde vindplaats is. (Mochten er meer bekend zijn, dan houd ik mij voor eenig bericht daarover aanbevolen!)

Het is een door bescheiden afmetingen en kleuren weinig opvallende zwam, maar in haar soort heel mooi. De hoed, ten hoogste 5 cm. groot, is warmbruin met wat donkerder midden en daaronder zit een mooi doorschijnend witte steel, soms iets gelig getint, waardoor ze vaak gelijkenis vertoont met de wat minder zeldzame *Plut. nanus*. Microscopisch vallen de ongestekelde cystiden op.

Er waren maar enkele exemplaren te vinden, maar ik was er toch erg mee in mijn schik.

En zoowaar ontdekte ik even verder, ook al verscholen tusschen de distels, nog een 4e *Pluteus*-soort, die ik niet dadelijk thuis kon brengen. Opvallend was een typisch netwerk van plooien op den fluweeligen zwartbruinen hoed, 2-6 cm. groot, en de zuiver-witte, ondoorschijnende, aan de basis iets verdikte steel (zie afb. III (1)). Door deze kenmerken had ik al gauw den juisten naam, *Pluteus phlebophorus* Ditten, te pakken, een soort, die men eveneens gemakkelijk over 't hoofd ziet, maar die prachtig is door de combinatie van een bijna zwarten, geaderden hoed, met de rose plaatjes daaronder en den zuiverwitten steel. Afbeelding III moge U een indruk van dezen paddenstoel geven.

Eigenaardig, dat ik de beide laatste soorten alleen in 't jaar '29 op genoemde plaatsen heb gevonden. In ditzelfde jaar was ook *Plut. pellitus* en *Plut. cervinus* veel vroeger en in grooter aantal aanwezig dan de voorgaande jaren. In ieder geval schijnt de strenge winter van begin '29 geen kwaad aan sporen en mycelium van dit geslacht gedaan te hebben; men zou zelfs van een gunstigen invloed kunnen spreken!

Waren het vorige jaar in andere deelen van 't land de *Pluteus*-soorten ook zoo rijkelijk vertegenwoordigd, of was 't hier een plaatselijk verschijnsel?

En nog hielden de verrassingen van de beide zaagselsterreinen niet op, hoewel ik met de tot nu beschreven vondsten al meer dan tevreden was. Behalve de bekende Oesterzwam (*Pleurotus ostreatus*), die zich in 't zaagsel ook erg thuisvoelde (een merkwaardig gezicht, zoo'n echte boomzwam op den grond te zien groeien),

¹⁾ Zie noot op blz. 36.

maar een zeer afwijkende roodbruine kleur, als van den grond zelf, vertoonde, en de minder algemeene *Paxilles panuoides* (s. lamellirugio), die zoo graag op dennen- en sparrenhout voorkomt (zijn vondsten bekend op andere houtsoorten ?) vond ik er tusschen prachtige Oranje bekerzwammen (*Peziza aurantia*) groote groepen van een bruingelen paddenstoel, die uit de verte even aan een Zwavelkopje deed denken. Maar die gelijkenis verdween al gauw bij nader bekijken en toen bleek 't zelfs nog iets heel bijzonders te zijn. De iets kleverige, bruingele hoed, bij jonge exemplaren groengeel van kleur, de typisch bruine plaatjes en de onder een onduidelijken ring schubbig-vlokkige steel wezen spoedig den weg naar 't geslacht *Flammula* en hoewel verscheidene soorten hiervan door groote veranderlijkheid in voorkomen en kleur nog al eens moeilijkheden opleveren bij de determinatie, viel dit hier erg mee en presenteerde deze zaagselliefhebber zich al spoedig als *Flammula ochrochlora* Fr., misschien een typische variëteit van *Flamm. gummosa*, maar in ieder geval een nieuwelings voor de Nederlandsche flora.

En daar de verschillende soorten op die plekjes nu eenmaal niet bij elkaar achter willen blijven wat aantal betreft, zoo waren er ook van deze debutante zeker duizenden aanwezig, waardoor het loopen daar ook al weer heel voorzichtig moest gebeuren, om ze niet te vertrappen. Temidden van zulke massa's vervalt het begrip „zeldzaam", zooals vanzelf spreekt, al gauw, en men beseft eigenlijk maar half, wat een geweldige buitenkans het is, dergelijke curiosa maar voor 't grijpen te hebben.

Een korte beschrijving van *Flamm. ochrochlora* (zie ook afb. IV) laat ik nog even volgen:

Hoed: eerst bolvormig, later vlak of onregelmatig uitgespreid, vaak met bultje. Tot 6 cm. in doorsnee, licht geelgroen van kleur, later meer bruingeel, donkerder in 't midden; meestal met bruine vlekjes, soms iets vlokkelig-schubbig, maar doorgaans glad. In vochtigen toestand kleverig.

Plaatjes: jong licht geelgroen, dan olijfkleurig, tenslotte bruin, dicht oopen, met tandje aflopend.

Steel: tot 7 cm. lang en bijna 1 cm. dik, kleur als van den hoed, aan de basis bruin en meestal met andere stelen vergroeid, slank iets gebogen, vaak wat samengedrukt, vlak onder den hoed soms gezwollen. Met onduidelijken ring, er boven glad, er onder bruin-schubbig.

Vleesch: geelgroen, reukeloos, iets bitter van smaak.

Groeit in groote groepen, 50-60 stuks bij elkaar.

Van de meer bekende *Flamm. gummosa*, die ook bij Ter-Apel vrij veel voorkomt, verschilt ze vooral door de olijfgroene tint der plaatjes en door den meer schubbig-steel en hoed.

Tusschen al die houtminnende zwammen was er ook nog een

geslacht vertegenwoordigd, dat men hier niet verwachten zou, n.l. dat der gordijnzwammen. En het was ook niet de eerste de beste, die zich in dit voor hem vreemde milieu ophield, want deze *Cortinarius tophaceus* Fr. is anders een echte boschbewoner! Ik vond er elk jaar, steeds op dezelfde plek, maar een paar exemplaren van, maar deze waren ook al weer bijzonder groot. De Duitschers noemen hem „Goldfuchsiger Dickfuss“, naar de prachtig donker-okergele kleur van deze Inoloma, waarvan de stevige steel iets lichter getint is en de plaatjes bruin met gelen rand; een prachtige zwam bij droog weer, maar in vochtige omgeving heel gauw slap en onooglijk.

Eigenaardig alweer, dat ook deze paddenstoel, die anders zoowat uitsluitend in beukenbosschen schijnt voor te komen, hier zulke groote vruchtlichamen kon maken, in een „grond“, waarin slechts afval van eiken-, berken- en iepenhout aanwezig is. Zoo blijkt ook hier, dat paddenstoelen onder tal van voor hen schijnbaar ongunstige omstandigheden nog dikwijls bijzonder goed kunnen gedijen; een verschijnsel, dat men, evenals trouwens het tegenovergestelde, juist bij deze wonderlijke en interessante natuurproducten vaak kan opmerken.

Hoewel het de moeite waard zou zijn, na te kunnen gaan, aan welke zaagselsoort de daar groeiende zwammen de voorkeur zouden geven, blijkt 't wel, dat ze het daar in dien eigenaardigen grond buitengewoon naar hun zin hebben en ik denk, dat er in ons land nergens zooveel soorten in dergelijke kolossale hoeveelheden binnen een beperkte ruimte aanwezig zijn!

Helaas is een onheil, dat ik het laatste jaar al zag aankomen, tot werkelijkheid geworden. Het mooiste en belangrijkste terreintje bleek voor uitbreiding van de fabriek noodig te zijn en met smart zag ik op een kwaden dag de werklieden met bouw materiaal door en op mijn mycologische schatten stappen en al-vernielend in mijn kostelijke zaagselmassa rondsjouwen. En op de eenige plaats, waar eens mijn *Flammula ochrochlora* en *C. cortinarius tophaceus* stonden, is nu een leelijke houtloods verrezen, als gedenkteeken voor wat daar eens groeide en bloeide.

Heel misschien komt in den loop der jaren nog eens iets van een en ander er om heen te voorschijn, maar veel kans is er niet. Gelukkig is de tweede plek, waar de *Pluteus* bij duizenden staat, nog gespaard gebleven, maar voor hoe lang?

Veendam.
Aug. 1930.

G. D. SWANENBURG DE VEYE.

VERGIFTIGING DOOR PADDENSTOELEN.

III

De weide-champignon kent ieder wel; die wordt veel gekweekt en levert o.a. de kleine hoedjes, welke als „champignons” zonder meer in den handel zijn en gebruikt worden in de fijne keuken. In wilden toestand groeit zij veel in weilanden, ook in gazons, die met paardenmest zijn bemest. De akkerchampignon lijkt daarop zeer veel; zij groeit echter ook wel in bosschen. De onderscheidingskenmerken zijn voor een leek niet zoo heel gemakkelijk te kennen. Voor wie een *goede* neus heeft, is de akkerchampignon *altijd* te herkennen aan een zwakke *anijs*-reuk. *Dit laatste is een differentieeringskenmerk, dat ook kan dienen tot onderscheiding van den reeds genoemden zeer giftigen groenen knolamaniet.* Hoewel dit een witsporige paddenstoel is, komt juist daarmede herhaaldelijk vergissing voor. In jongen toestand zijn ook de plaatjes van de akker- en weidechampignons wit, bij de akkerchampignon worden zij daarna grauw-rose, ten slotte zwart, bij de weidechampignon zijn zij eerst ook bleek, worden daarna spoedig intensief vleeschkleurig-rose en ten slotte koffiebruin. *Wanneer men bij het plukken van champignons alleen exemplaren verzamelt, waarbij de plaatjes reeds rose of zwart zijn, is verwisseling alleen mogelijk met de giftige roseplatige Volvarias (maar deze hebben een beurs, de Psalliota's nooit); en is verwisseling met de witplatige Amanitas uitgesloten.* Daar de jonge exemplaren van de champignons echter nog witte of zeer lichtgekleurde plaatjes hebben, is verwisseling met de witplatige Amanitas zeer goed mogelijk, vooral met den groenen knolamaniet, waarvan een witte variëteit bestaat, die verrassend veel gelijkt op een champignon, evenals de zeer na verwante *Amanita verna*. Evenals champignons zijn ze droog, wit en glanzend en komen behalve in bosschen ook wel aan wegranden en in weiden voor. Bijna 100 percent van alle doodelijke paddenstoelenvergiftigingen komen op rekening van *Amanita phalloides* en zijn naverwanten, en dit voor het allergrootste gedeelte door verwisseling met de akkerchampignon. Wanneer de paddenstoel nog niet volgroeid is, in knop, lijken zij zeer veel op elkander, de plaatjes zijn dan bij beide nog licht; het omhullend vlies is bij de *Amanita* nog niet gescheurd, zoodat van de beurs nog niets is te zien, 't zijn beide nog ronde, gesloten lichamen, die eerst bij doorbreken de verschillenkenmerken doen zien, die dan voor leeken nog veel moeilijker te onderscheiden zijn dan in volwassen toestand. Voor wie zeker wil zijn, zou de raad daarom gegeven kunnen worden: *eet geen champignons, waarvan de plaatjes nog niet duidelijk rose of zwart zijn verkleurd; verzamel geen champignons die nog in knop zijn.*

In verband met al het voorgaande kan men verder eischen, dat men bij het paddenstoelenverzamelen *den steel niet moet doorbreken; dat men altijd moet letten op de steelbasis, die men dus moet uitgraven*. Bij het in acht nemen van deze regelen zal men, praktisch gesproken, gewaarborgd zijn tegen paddenstoelenvergiftiging, althans tegen levensgevaar.

Er zijn behalve de *Amanitas* nog wel enkele andere giftige paddenstoelen, doch dezen zijn veel minder gevaarlijk, doodelijk zijn zij bijna nooit. Het zijn allereerst verschillende *Russula*-soorten voornamelijk onder de roodgekleurde. Deze zijn altijd scherp van smaak en daardoor te onderscheiden. Een klein stukje van iederen paddenstoel, ook van de meest giftige, kan men gerust kauwen om de smaak na te gaan en daarna weer uitspuwen; verder zijn er enkele *Melkzwammen*, waarvan hetzelfde geldt. Ook het alom voorkomende *Zwavelkopje*, dat op boomstompen groeit, is giftig; het is intensief geel van kleur, met purperen sporen en zeer bitter van smaak, *Indien men bij deze soorten de smaak als richtsnoer neemt, ontkomt men ook aan verrassingen*. Iets anders is 't bij een vrij sterk giftige paddenstoel, de *Entoloma lividum*, deze smaakt niet zoo opvallend. Het is een groote vleezige roodspoor, grijs van kleur, welke niet met enkele woorden zoo karakteristiek is te teekenen, dat men haar herkennen kan. Gelukkig komt zij in ons land buitengewoon zelden voor. Hetzelfde is het geval met de *Tricholoma tigrinum*, die men ook als belangrijk giftig leerde kennen. Onder de kleinere witsporige *Clitocybes*, die door hun weinig vleezige consistentie wel niet als eetbare zwammen in aanmerking komen, leerde men o.a. *Clitocybe dealbata* en *rivulosa* als zeer giftig kennen, terwijl onder de eveneens kleine bruinsporige *Inocybes* verschillende, waaronder *zeer giftige*, bekend zijn geworden als oorzaak van zware intoxicaties en zelfs van den dood.

Het zijn meerendeels kleine, onooglijke paddenstoeltjes, die men om te eten wel niet zal verzamelen. Een uitzondering kan men maken voor *Inocybe Patouillardi* (= *Inocybe lateraria*), die wat grooter is, wit van kleur en die aanleiding heeft gegeven tot verwisseling met *Psalliota*. Zij komt in ons land slechts sporadisch voor, is een bruinspoor en wordt bij doorbreken en liggen aan de lucht vrij sterk rood gekleurd. Onder de z.g. *Buikzwammen*, d.z. zwammen, die de sporen in het binnenste van het vruchtlichaam vormen, kent men de z.g. *Aardappelbovist* (*Scleroderma vulgare*) als giftig. Onder de *Buisjeszwammen* de *Satansboleet*. Het is een zeer zeldzame boleet, met oranje of roode sporen die veel gelijkt op andere roodsporige *Boletus* soorten, waaronder ook eetbare. *Zoo men bij het verzamelen van boleten er dus geen plukt met roode sporen, is men ook bij dit geslacht gewaarborgd voor vergiftigingen*.

De aan Morieljes na verwante *Kluifjeszwammen* (*Helvella*) en

de *Gyromitra* bevatten een vrij sterk giftig zuur (Helvella-zuur), dat bij afkoken met water verwijderd wordt. Omtrent het voorkomen daarvan in echte *Morielijes* is men niet zoo zeker. In elk geval is het aan te raden *alle Morielijs-achtige zwammen niet rauw te eten.*

(Wordt vervolgd.)

M

BOEKBESPREKINGEN.

Nieuwe Zwammen voor de Antw. Kempen
door R. NAVEAU. (Nat. Wet. Tijdschr. 1923.)

Naar aanleiding van de vraag van den heer W. J. L. in Fungus jrg. II, no. 1 over inlichtingen omtrent *Plicaria muralis* ontving de redactie van Fungus een schrijven van ons medelid R. NAVEAU te Antwerpen, waarbij de lijst van de door hem gevonden „tweehonderd nieuwe zwammen voor de Antwerpse Kempen” (Natuurwetenschappelijk Tijdschrift, 1923). Voor de attentie van den heer R. NAVEAU zeggen wij hier hartelijk dank. Wat de lijst van zwammen betreft, deze stellen we onzen lezers gaarne voor: Zij bevat de verdere voortzetting van het werk van E. Paque S. J. († 1918), die tot 185 soorten voor dit gebied kwam, terwijl NAVEAU tot 550 soorten is gekomen (in twee publicaties). Uit de algemeene beschouwingen nemen we gaarne een en ander over: De heideformatie is wel 't rijkste gebied der zwammen, vergeleken bij andere gronden in ons land en België. N. beperkte zich hiertoe en spoort zeer aan tot mycologische, geographische onderzoekingen, en verder dient z.i. meer van het mycelium bekend te worden, (morphologie en scheikundige reacties). Want 't mycelium kan eerst over de meest werkelijke onderscheidingen der soorten uitsluitel geven, tot zoolang zal men alle afwijkende vormen moeten beschrijven en velen van een naam voorzien.

Ook hier wordt de noodzakelijkheid van microscopische kenmerken der sporen bepleit (zie volgend referaat), aangezien deze minder varieeren, dan die van den paddenstoel zelf. In mindere mate geldt dit voor basidiën en cystiden. Uitsluitend macroscopische bepalingen worden tegenwoordig niet meer voldoende geacht.

De heer NAVEAU besluit de inleiding van zijn lijst met de volgende, voor ons Nederlandsche natuurliefhebbers interessante gedachte:

„Vooraleer deze korte inleiding te sluiten willen wij de aandacht trekken op de buitengewone groote voordeelen door de Kempenstreek aan de natuurliefhebbers geboden. Tot heden toe bewaart onze, *tot spoedig verdwijnen veroordeelde heidestreek*, tal van geheimen, welke daar sedert duizende en nog duizende jaren op

ontdekking wachten. In de weergalooze wonderwereld der lagere planten, buiten den arbeid van E. PAQUE in het rijk der *Myceten*, van mijn reeds zoo lang betreurden vader, die aan H. VAN HEURCK grootendeels het Kempische materiaal voor zijn standaardwerken over *kieselwieren* bezorgde, van J. HENNEN, die met H. VAN DEN BROECK, onzen „Altmeister“ der Bryologie ongeveer gedurende een halve eeuw de kennis der *mosflora*, om zeggens, tot volledigheid brachten, bleef het rijk van heide en dennen even onbekend als de verste wildernissen in Midden-Azië.”

Moge dit rijk nog niet zoo spoedig verdwijnen, dat de heer R. NAVEAU hier zijn ontdekkingen niet meer kan voortzetten – en moge er evenals in ons Drenthe een flink stuk van bewaard blijven.

Van denzelfden schrijver ontvingen we: „*Bijdrage tot de kennis van Pholiota*”, een discussie over de systematische plaats van zijn *Pholiota gigantea*. R. NAVEAU.

De redactie ontving: M. P. KONRAD, *Notes critiques sur quelques Champignons du Jura*. (Bulletin trimestriel de la société mycologique de France), Tome XLV, 1e fase. 1929).

Deze publicatie bevat systematische aantekeningen over *Amanita abietum*, Gilbert; *Hypoloma scobinaceum*, Ricken; *Inocybe rimosa*, Bull; *Inocybe brunnea* (Quélet), *Inocybe Queletii*, nom. nov.; *Inocybe eutheles*, Berk. et Br.; *Nolanea pascua*, Fries ex Persoon; *Tricholoma atro-squamosum*, Chev.; *Tricholoma virgatum*, Fries; *Clitocybe olida*, Quélet; *Hygrophorus discoideus* Pers.; *Hygrophorus leucophaeus*, Scopoli; *Hygrophorus nitidus*, Fries; de groep *Boletus pachypus*, sensu lato; *Cantharellus tubiformis*, Fries ex Bulliard.

Wanneer men ziet, wat er nog aan de nomenclatuur van zeer gebruikelijke soorten als *Inocybe rimosa*, *Nolanea pascua*, *Boletus pachypus* enz. blijkbaar vastzit, gaat 't iemand duizelen en zou men er toe komen tallooze namen te wantrouwen. O! die paddenstoelen-systematiek!

R. CRAWSHAY. *Spore ornamentation of the Russulas*. Baillière, Tindall and Cox, London, 1930. p. 176. Plates 46 + 21. Price 12/6.

In dit werk worden 70 soorten en 22 var. van het genus *Russula* beschreven, terwijl van 85 *Russula*'s de sporen zeer nauwkeurig worden afgebeeld. Reeds MAIRE (1910) had gewezen op de mogelijkheid van 't gebruik van de oppervlakte-versiering der sporen voor de classificatie in dit zoo bij uitstek moeilijke geslacht, waar toch tegenwoordig in 't algemeen aangestuurd wordt op de ken-

merken der sporen om de Gordiaansche knopen van de paddenstoelen-systematiek te helpen ontwarren. Bovendien blijven sporen-preparaten lang goed, CRAWSHAY kon prep., die voor 22 jaar gemaakt waren, nog determinereen, hetgeen een groot voordeel oplevert voor de controle der diagnosen.

In 't bijzonder leent zich het geslacht *Russula* zeer voor onderscheiding volgens de sporen, hier zijn de sporen voorzien van allerlei wratten en lijnen. Voor het goed waarnemen dezer minitieuze figuren is een uiterst correcte microscopie noodig, waarvoor CRAWSHAY allerlei aanwijzingen geeft. Dit gedeelte van het boek is interessant voor allen, die zich met de microscopie van dergelijke fijne structuren bezighouden, want men is geneigd niet op al deze desiderata te letten en maar een microscoop en een immersie te nemen, om daarmee, vertrouwend op de qualiteit van het instrument, te werken. Noodzakelijk is dan bij sterke vergrootingen: dat oculair, objectief en condensor co-axiaal of goed gecentreerd zijn; dat het oplossend vermogen van het objectief voldoende is; dat de numerische apertuur van den condensor gelijk is aan die van het objectief, dat de condensor goed gecorrigeerd is, d.w.z. dat alle stralen ervan in één punt samenkomen; dat de lichtbron op een juisten afstand geplaatst wordt in verband met de dikte van het objectglas en in verband met de diaphragmeering, dat de tubuslengte en de instelling juist zijn. Men ziet, een rijtje voorzieningen, die niet altijd getroffen worden. Hierdoor is het snel determinereen van soorten door dit boek echter niet wel mogelijk, zoodat deze studie meer uitsluitend voor systematische discussies van belang is en voor moeilijke gevallen.

Het boek is buitengewoon goed typographisch verzorgd, en zal voor allen, die zich dieper met de systematiek der *Russula*'s bezighouden, een bron van belangrijke kennis vormen.

SCHIMMELS EN ASTHMA.

Mijnheer de Redacteur,

Naar aanleiding van de aanteekening, voorkomend op blz. 30 van de September-afl. van uw tijdschrift, wil ik u even berichten, wat mij dezen zomer overkomen is. Reeds sedert jaren ben ik lijdende aan bronchiaal asthma, doch sedert ik de „Eupnine Vernade” gebruik, welke mij indertijd door een Franschen dokter is voorgeschreven, komt het niet meer tot de groote benauwdheden, die eertijds alleen met morphine- of adrenaline-injecties te bezweren waren.

Nu beoefen ik de edele houtsnijkunst, en voor een werkstukje, dat ik had ontworpen, moest ik een blok ebbenhout verwerken. Daar zat een scheur in, waar een zeer mufte lucht uit kwam: de scheurwanden waren bedekt met een wit waas van schimmel.

Ik hakte er lustig op los, en toen het blok nagenoeg op dikte was, ging ik het schaven. Dat was een zwaar werkje en ik geraakte buiten adem. Ik staakte den arbeid en ging er bij zitten, maar in plaats van tot rust te komen, werd de adem steeds gejaagder en openbaarden zich de nog steeds niet vergeten symptomen van een naderenden asthma-aanval. Met de mij ten dienste staande middelen kon ik dien gelukkig bezweren, maar het leek mij, dat het schaven mij slecht was bekommen.

Eenige dagen later ging ik het hout verder bewerken. Nu kwam er ook schuurpapier bij te pas. Maar ofschoon het rustig werken was, heelemaal niet zóó inspannend, dat een normaal mensch er een gejaagde ademhaling van krijgen zou, kwam er zoo waar weer een asthma-bui aanzetten! Ik was er nu vlugger bij, nam een extra-dosis Eupnine en kwam tot rust. Doch nu was mijn argwaan gewekt tegen het beschimmelde hout. Ik verzamelde de brokstukken, die er van over waren, en stopte ze in de keukenkachel. Eigenlijk had ik ze aan u moeten zenden, mijnheer de Redacteur! om de schimmel, die erop zat, te determineren, maar op dat moment was de zin tot behoud grooter dan de wetenschappelijke speurzín - dus ging kostbaar studie-materiaal verloren.

Het ebbenhouten werkstukje kon ik verder voltooien, zonder daarbij asthma-averij op te doen.

Maar een zestal weken later had ik een plankje onder handen, dat in een kast moest aangebracht worden. Ik had het geschaafd, en daarbij geen ademhalingsbezwaren gekregen. Toen zou ik het schuren en nam daartoe het met groen laken bekleede blokje, waar het schuurpapier op gelegd wordt om gelijkmatig vlak werk te krijgen. Dat lag er nog van het vorige karweitje met het ebbenhout. Ik begon te schuren – en daar rook ik weer de mufte lucht - en mijn adem stakte. Ik had het schuurpapier, dat ik voor het polijsten van het ebbenhout gebruikt had, niet weggegooid! Het zat nog om het schuurblokje. Ik haastte mij het te verwijderen en tot asthma kwam het dezen keer niet.

Natuurlijk is zelf-suggestie hierbij niet uitgesloten. Maar voor mij ligt in deze ervaringen toch een kennelijk verband tusschen de ingeademde mufte lucht en de dreigende asthma-buien. Gewoonlijk tast ik in 't duister naar mogelijke oorzaken van mijn asthma, maar dat ik mij voortaan wel wachten zal om een stuk beschimmeld hout te gaan verwerken, dat kan ik u verzekeren.

Huizen, 11 Oct. 1930.

H. N. DE FREMERY.

VONDSTEN IN DE PERS.

Lagere organismen in dienst van de biologie.

Bij de aanvaarding van het hoogleeraarschap in de plantkunde te Leiden heeft Dr. L. G. M. BAAS BECKING eene rede uitgesproken met den prikkelenden titel „*Gaia of leven en aarde*”. De strekking hiervan is, om te wijzen op de mogelijke ontwikkeling van de biologie in algemeen kosmische richting.

Nadat toch COPERNICUS het karakter van het Heelal had doen kennen, heeft niet alleen de Sterrenkunde zich losgemaakt van het aardsche denkbeeld, dat onze aarde zou zijn *het* centrum van de wereld, maar hebben ook andere wetenschappen de uitvlucht naar den kosmos min of meer gevolgd. Voorop de Wiskunde, onmiddellijk gevolgd door de Natuurkunde, aan wie de sterren b.v. hebben geopenbaard, dat de materie door uitstraling van electronen 25000 maal zwaarder kan worden.

Het leven van planten en dieren op de aarde is gebonden aan de „*natuurlijke milieu's*”, die deze hun aanbieden. De hoogere organismen zijn aangepast aan die milieu's. Maar de Biologie mag niet vergeten, dat die bekende tegenwoordige aardsche milieu's niet de eenigste mogelijkheden voor het leven behoeven te vormen. Een groot onderzoekingsveld is nog onontgonnen.

Voor mycologen is het belangrijk, dat B. BECKING ook de *schimmels* wil gebruiken, om de biologie meer los te maken van het gegeven aardsche gebeuren.

Protozoen, lagere groenwieren, blauwwieren, bacteriën en *schimmels*, de organismen, die zich 't minst hebben aangepast, zijn *alomtegenwoordig*¹⁾ en zijn uit elk entmateriaal in voor hen typische milieu's te kweken. „Alles is overal” wil B. BECKING verheffen tot „de wet van BEYERINCK”. De onderzoeker moet trachten – op het voetspoor van dezen pionier in de ecologie – die microben te selecteeren met behulp van kunstmatige laboratorium-milieu's – hoe uitzonderlijker hoe beter –, d.w.z.: op te sporen, wat voor ieder hunner het *complex van omstandigheden* is, waaronder zij zouden kunnen leven – „*potentieel milieu*”. Dan zal het z.i. mogelijk worden, om de eigenschappen van de levende stof nauwkeuriger en algemeener te beschrijven, dan wanneer de biologie zich beperkt tot de tijdelijke „*natuurlijke milieu's*”, wier deels nog onbekende eigenschappen verwisseld zouden kunnen worden met de eigenschappen van het leven zelf.

Dus ook de *schimmels* in dienst gesteld van een ruime ontwikkeling van de biologie in kosmische richting. (Uitgegeven bij Mart. Nijhoff, 's-Gravenhage.)

¹⁾ Over de *alomtegenwoordigheid* van schimmels zie b.v. *Natura* 15-10-'29, blz. 191.

Heksenbezems.

In *Natura* van 15 Oct., blz. 162, schrijft de heksenbezemkenner Dr. A. G. M. Lieriur uit Tilburg onder „Iepenheksenbezems” over een „bolvormige heksenbezem”, waarschijnlijk niet van parasitaire oorsprong. De schrijver houdt zich aanbevolen voor eventuele mededeelingen enz. omtrent vindplaatsen; liefst met toevoeging van een gedeelte in *natura*.

Phaenologische waarnemingen.

De Nederlandsche Phaenologische Vereen. heeft gepubliceerd „Phaenologische Waarnemingen over 1929” onder redactie van Dr. H. Bos. (Opgenomen in het *Landb.kundig Tijdschr.* Nov. '30.)

Op 't gebied van paddenstoelen verschaft de heer F. Tjallingü te Utrecht verschillende gegevens, aangevuld door bij hem ingekomen opgaven van jongere waarnemers (N.J.N.-ers).

De opgaven betreffen slechts een paar dozijn soorten.

Hieruit blijkt wel duidelijk, dat in den vervolge meerdere deskundigen en liefhebbers aan dit belangrijke werk moeten medewerken.

In „Fungus” hebben wij reeds meermalen de aandacht mogen vestigen op de beteekenis van de phaenologie, laatstelijk in 2e jrg. No. 1, blz. 3, 9 en 13; No. 2 blz. 22.

De Redacteur vestigt de aandacht op het toetreden als rapporteur op mycologisch gebied van ons medelid, den conservator LÜTJEHARMS; op de propaganda in „Fungus” voor medewerking op phaenologisch gebied; en op de studie in „Fungus” van ons medelid Dr. REIJNDERS.

Artikel over Paddenstoelen.

In *Buiten* van 4 Oct., blz. 474, en van 11 Oct., blz. 490, schreef ons medelid Dr. MEULENHOF een met prachtige foto's verlucht artikel over „Paddenstoelen”. In 't slot wijst deze op dit gebied bijzonder deskundige weer eens op de gevaren van het eten van paddenstoelen, die geplukt zijn door niet ter zake kundigen.

Paddenstoelen eten en vergiftigingen.

In de *Haagsche Post* van 24 Sept. 1930, blz. 1756, stond een artikel „Paddestoelen eten. Vergiftigingsgevaar bij onoordeelkundig plukken. De ervaringen van den Zwitserschen Keuringsdienst.

De aanvoer op de paddenstoelenmarkt te Zürich bedraagt gemiddeld per jaar 15000 kg. De keuringsdienst is opgedragen aan de *Directie van den Botanischen tuin*.

Aardsterren in Zeist.

In het *Utr. prov. en sted. Dagbl.* van 19 Jan. j.l., Av. 4e bl., wordt in een artikel: „Een paddenstoel van wonderen vorm” ge-

wezen op het feit, dat ons medelid BRAKMAN in den omtrek van Zeist in de laatste jaren 3 soorten van Aardsterren (Geaster) heeft gevonden.

Sporen en zwamdraden duizende jaren oud.

De geologie gebruikt tegenwoordig niet alleen de versteende overblijfselen van gewoon zichtbare planten en dieren (fossielen) om den ouderdom enz. van aardlagen te bepalen, maar ook de zeer kleine plantaardige overblijfselen, a.d.z. sporen en zwamdraden die na *duizenden* jaren nog uitmuntend bewaard bleven. Dit danken zij aan de chitinen, die in de wanden voorkomen en zoo weerbarstig zijn tegen de algemeene ontbindings-processen en omzettingen in humusverbindingen in de organische natuur, met verlies van oorspronkelijke cel-structuren.

In het Januari-no. van *de Levende Natuur*, blz. 282, schrijft Dr. W. BEIJERINCK hierover in verband met zijn onderzoekingen over „Stuifmeelkorrels en sporen in humushoudende lagen onzer zandgronden.” Enkele sporen, waaronder onbekende, zijn hierbij afgebeeld.

(Over chitine in paddenstoelen zie b.v. „Cool e. v. d. Lek”, le uitg., blz. 105.)

De Valsche Zwavelboleet.

In no. 4 van den Ien jrg., blz. 53, schreef ons medelid Dr. BOUWMAN over „Een nieuwe boleet?”, die hij te Bilthoven vond, en in no. 5 d.o.v., blz. 62, eveneens naar aanleiding van een mogelijk dergelijke vondst van ons medelid Dr. EGIDIUS te Deelerheide. In het November-no. van *De Levende Natuur*, blz. 223, geeft BOUWMAN thans uitvoerige inlichtingen over deze zeldzame boleet (*Bol. pseudo-sulphureus*), toegelicht met twee foto's.

De paddenstoelen van Twente.

Onder dezen titel doet ons medelid Ir. SCHWEERS (*de Lev. Nat.* 1 Nov. '30, blz. 235) opgave van zijne waarnemingen in Twente. In vijf jaar tijds werden door hem, hoofdzakelijk in het Twickelsche Bosch, de bosschen en heiden van den Weusthag en de bosschen van het landgoed Smalenbroek niet minder dan 650 grootere fungi geplukt (> 1 mm), waaronder 100 soorten, die nog niet met eenige zekerheid konden worden gedetermineerd. Als men weet, dat er voor Nederland een 1300 hoogere fungi geregistreerd zijn, dan krijgt men een indruk van den mycologischen rijkdom van Twente en van den speurzinn van SCHWEERS.

Berkenzwam op levend hout.

In *De Levende Natuur* van November j.l., blz. 239, geeft T. een foto van een Berkenzwam (*Polyporus betulinus*) op een nog

levenden, maar liggenden, geknakten berk, waarvan de top al dood is. Hij wil hiermede materiaal leveren voor de beantwoording van de vraag, of de Berkenzwam de berken doodt (parasiet is) of op de doode berken groeit (saprofiet is).

Zwammen in duinen.

De Wandelaar heeft in 't laatste najaar een extra nummer uitgegeven, gewijd aan het bedreigde natuurschoon van Kennemerland. Ons medelid VAN EIJDHOVEN heeft daarin met enkele woorden een denkbeeld gegeven „van wat de duinen op het gebied der mycologie herbergen en waarom het zoo belangrijk is, dat een groot gedeelte in ongerepten staat behouden blijft”.

De foto's bij dit artikel zijn – als gewoonlijk – schitterend.

Artikel over paddenstoelen.

Verlucht door zeer mooie foto's schreef G. A. VAN DER GEN in *De Wandelaar* van October j.l., blz. 302, een causerie over paddenstoelen : „Een snelle groeier.”

Heksenkring van veenpluis.

Hoewel er zeer te aanvaarden verklaringen worden gegeven voor het ontstaan van heksenkringen van paddenstoelen (zie b.v. „Hexenringe”, van O. HEIJNE. – *Der Pilz und Kräuterfreund*, Heft. 2-3, 1921), zoo is 't toch – gelijk altijd in de wetenschap – wel gewenscht, 't mogelijk te achten, dat 't laatste woord nog niet is gesproken. In dit verband zij gewezen op een „Korte Mededeeling” van Dr. W. BEIJERINCK in *De Levende Natuur* van Dec. j.l. (blz. 269): „Een „heksenkring van veenpluis” met foto. Hij schrijft o.a. daarbij: „Niet onwaarschijnlijk komt het mij dan ook voor, dat hier een ring is gevormd doordat in het vochtigste gedeelte van de groeiplaats de planten te zwak zijn geworden na de lange vorstperiode, terwijl een iets hooger gelegen „zone” juist overmatig rijk is gaan bloeien, zooals in het algemeen vaak planten, die aan den rand van het verderf of van den ouderdom verkeeren, het rijkst bloeien.”

Kan in heksenkringen van paddenstoelen niet iets overeenkomstigs plaats vinden ?

WAARNEMINGEN.

Phaenologie en Boletus rufus.

In de omstreken van Haarlem, gemengd bosch van berk, eik, den, beuk, op hooge binnenduinkanten, werd reeds in Juli de Honingzwam (*Armellaria mellea*) gevonden. In Augustus was op het Naaldenveld bij Bloemendaal een mooi zwammenvegetatie aangetroffen, 83 soorten. Eind Augustus, na een paar warme da-

gen, was alles spoorloos verdwenen, uitgezonderd de Aardsterren (Geaster).

In September werden op eene tocht van de Afd. Haarlem van de N. Hist. Ver. op het terrein van de Amsterdamsche waterleiding nog geen 30 soorten getroffen.

Den 7den Sept. vonden wij, nl. Dr. Swanenburg de Veije, v. Eijndhoven en ondergeteekende 111 soorten. Hieronder was ook het Roodkapje (*Boletus rufus*), dat door ons nog niet in de omstreken van Haarlem was waargenomen.

H. BOTING.

Glinsteringen des jaars.

Begin Mei stond in den Alkmaarder Hout en in het Heiloër Bosch *Morchella esculenta*, de Morielje op verschillende plaatsen in prachtexemplaren tot 29 cm hoogte en met polsdikke stelen.

Op den 15en Mei werden eenige exemplaren *Tricholoma gambosum*, de Meizwam, in het Berger Bosch aangetroffen. Begin Augustus stond *Amanita Phalloïdes*, de Groene Knolzwam, in duizenden exemplaren in de Verbrande Pan te Bergen, zelfs in gesloten kringen.

Op 1 Augustus vonden onze conservator en ondergeteekende in het Berger Bosch een voor ons land nieuwe en merkwaardige kleine en teere *Lepiota*, n.l. *L. georginae* W. G. Sm. Bij de minste aanraking van hoed of steel werd deze plaatselijk terstond helrood gevlekt, welke kleur spoedig in donkerbruin veranderde. (De heer LÜTJEHARMS vond deze soort in October in één enkel exemplaar ook in het Zuiden van Frankrijk op eene excursie met Fransche mycologen.)

Van half September tot half November werden in de Zuidelijke meer kalkrijke Berger Duinen aangetroffen vruchtlichamen van *Inocybe ammophila* (ATK.), welke soort tot dusver alleen voor Amerika was geregistreerd, en achter den zeereep exemplaren van *Inocybe decipiens*, welke soort ook als nieuw voor ons land is aan te merken. Beschrijving volgt in de „Mededeelingen”.

Op de Herfsttentoonstelling der N. N. V. afd. Alkmaar werden plm. 170 fungi-soorten uit de omgeving van Alkmaar aangebracht.¹⁾

Alkmaar, Dec. 1930.

Ir. A. C. S. SCHWEERS.

Sterkop-stinkzwam.

Op 2 November maakte ons medelid BERNINK vanuit Denekamp een reis naar onze tentoonstelling, om persoonlijk – tot uitsluiting van transportgevaaren – te komen brengen een door

1) Zie de *Levende Natuur* 1 Jan. '31, blz. 287 en *Natura* van 15 Nov. '30.

hem gevonden stinkzwam, die zelfs voor de aanwezige deskundigen een onbekende was.

In plaats van den bekenden – slechts met den top vastzittenden – vingerhoed-, of klokvormigen hoed van de Grootte Stinkzwam [Phallus (Ithyphallus) impudicus zat op den steel een vijfpuntige, saamgevouwen ster, die iets deed denken aan vijf dwars gerimpelde, opgeplakte dadelpitten.

Voorloopig werd deze zeldzame vondst gedetermineerd als *Lysurus australiensis*, terwijl later werd vastgesteld den naam *Lysurus australiensis* CKE et MASS (= *Anthurus borealis* BURT = *Anth. aust.*) CKE et MASS (FISCHER).

Bij verdere ontwikkeling spreidden de vijf dadelpitten – draaiend om de voeten – zich stervormig uit.

Het gelijktijdig medegebrachte duivelsei werd zorgvuldig in zand geplaatst en den volgenden morgen was een tweede exemplaar van deze stinkzwam aanwezig.

Ons medelid JOMAN maakte vlug een potloodschetsje, dat in *De Levende Natuur* van Januari j.l. is opgenomen bij een artikeltje over deze vondst en over die van ons medelid Ir. SCHWEERS (zie boven).

TENTOONSTELLINGEN, VOORDRACHTEN, TOCHTEN.

7 Aug. Nat.-Hist. tocht, 4 dagen n. Epen (Z.-L.) van de Afd. Haarlem Ned. Natuurhist. Ver., leider G. A. v. SCHAIK en ons medelid VAN EIJDHOVEN (Natura, 15-9-30).

6 Sept. Padd.-tocht naar bosschen v. Twickel van. Afd. Twenthe N. N. V., leider ons medelid BERNINK. 50 soorten, sterke vermindering sedert Augustus door tropische hitte. (Nat. 15-10-30). 28 Sept. N. H.-tocht n. „de Beer” v. Afd. ‘s Gravenhage N. N. V., op groene strand veel Stinkzwammen en Duivelseieren; op zeeafval Vogelnestzwammetje, in Vlierbosch veel Judasooren (Nat. 15-10-30).

5 Oct. Padd.-tocht n. Delden v. Afd. Hengelo N.N.V., gevolgd door noenmaal, verzorgd door Ver. v. Huisvrouwen Hengelo (O.), leider ons medelid Ir. SCHWEERS, rijke oogst. (Nat. 15-11-30.)

11 en 12 Oct. Padd.-tent. Alkmaar e.o. voor Afd. Alkmaar N.N.V. en N.J.N., leider ons medelid Ir. SCHWEERS, ± 170 soorten, w.o. *Isaria farinosa* (conidiënvorm van *Cordiceps militaris*) (Nat. 15-11-30).

12 Oct. Nat. Hist. tocht, n. Vogelensangstate te Veenklooster, v. Afd. Leeuwarden, N.N.V. (Nat. 15-11-30).

18 Oct. Nat. Hist. tocht n. Heemstede v. Afd. Leiden N.N.V. (Nat. 15-11-30).

19 Oct. Padd.-tocht n. Mastbosch v. Afd. Breda N.N.V., leiders onze medeleden JOMAN en VERSCHUEREN en Dr. J. EDIE, 150 soorten (Nat. 15-11-30).

19 Oct. N.H.- en Padd.tocht n. Holl. Rading tot Baarn v. Afd. Amsterdam N.N.V.; gevonden monstrem van Brakingverwekkende *Russula* en tusschen mos zeer veel van onbekende *Clavaria* of *Typhula*-soort.

19 Oct. Padd.-tocht n. Bergen (N.-H.) en Staatsbosshen Schoorl, v. Afd. Alkmaar en Zaandam N.N.V., leiders onze medeleden Ir. SCHWEERS en LÜTJEHARMS.

19 Oct. Padd.-tocht n. Zeist e.o. v. Afd. Utrecht N.N.V., leider ons medelid BRAKMAN (Nat. 15-12-'30).

25, 26 en 27 Oct. Herfst-tent. te Bloemendaal onder leiding v. onze medeleden mevr. DE VISSER—ROELOFS, mevr. BOETJE VAN RUIJVEN en BOTING; 160 soorten padd. Jaarl. toeneming van belangstelling in padd.

26 Oct. Padd.-tent. te Amersfoort in de R.H.B.S. Wegens droge dagen in September en begin October geen groote rijkdom, maar toch nog genoeg. Iets minder soorten dan andere jaren. Zeer mooi: *Pleurotus ostreatus*. Ook veel *Tricholoma*'s enz.

26 Oct. Nat. Hist.-tocht n. Bosch v. Bredius v. Afd. Amsterdam N.N.V. (Natura 15-11-'30).

29 Oct. Padd.-tocht n. Raaphorst (Wassenaar) v. Leidsche biologenclub (studenten), leider ons medelid LÜTJEHARMS.

1 en 2 Nov. Padd.-tent. te Bussum v. Bussumsche N.H. Club in Gooische H.B.S. te Bussum met „zwamrestaurant“.

8 Nov. Padd.-tocht n. Meijndel v. leden Ned. Myc. Ver. te 's-Gravenhage, Leiden, e.o., leiders onze medeleden mevr. BOETJE - VAN RUIJVEN en Dr. MEULENHOF, gevonden o.a. *Tremella mesenterica*, *Exidia glandulosa* en *Calocera cornea*.

8 Nov. Padd.-tocht n. „Huys te Warmont“ v. Afd. Leiden N.N.V., leider ons medelid LÜTJEHARMS; gevonden nieuw voor ons land: *Stekelvarken* (*Marasmius Hudsoni* PERS. ex Fr. op hulstbladen, en schimmel *Cylindrium flavovirens* op eikenblad, 66 Soorten.

9 Nov. Padd.-tocht n. Baarn v. deelnemers padd.-cursus Volks- un. Amsterdam, leider ons medelid LÜTJEHARMS, 83 soorten.

15 Nov. Padd.-tocht n. Hilversum—Lage Vuursche v. Amst. stud. biologie, leider ons medelid LÜTJEHARMS.

15 Nov. Padd.-tocht n. Meijndel v. Afd. 's-Gravenhage N.N.V., leider ons medelid Dr. MEULENHOF, *Tricholoma squarrulosa* (zeldzaam).

14 Dec. Causerie over Paddenstoelen door ons medelid Louwaars voor oudere leden v.d. Arbeiders Jeugd Centr. en het Inst. v. Arbeidersontwikkeling te Dordrecht; 80 plaatjes uit onze verzameling. Groote belangstelling in de geopenbaarde schoonheid in vorm en kleur van de zwammenwereld en de bijzonderheden daarvan. Medewerking van onze leden bij toekomstige padd.-tochten enz. zal zeer op prijs worden gesteld.

MEDEDEELINGEN VAN HET BESTUUR

Geschenk.

Van ons medelid Th. A. BOEREE te Breda ontvingen wij 20 cliché's van de mooie foto's en stereoscoopplaatjes, die door hem op onze 14e Tentoonstelling waren ingezonden. Dit lid onzen hartelijken dank.

4e Nat. Hist. tentoonstelling in de Pinksterdagen.

De Ned. Nat. Hist. Ver. zal gedurende de a.s. Pinksterdagen hare Vierde Natuurhistorische Tentoonstelling in het gebouw Musis Sacrum te Arnhem houden.

Het Bestuur van de Ned. Myc. Ver. heeft besloten om, ondanks het voor paddenstoelen ongunstige jaargetijde, aan deze tentoonstelling met eene mycologische inzending deel te nemen en het wekt de leden op, om eveneens in te zenden.

Aan de leden, die aan dezen oproep gehoor mochten geven, wordt in overweging gegeven, hunne inzendingen te doen aansluiten aan de officieele inzending van het Bestuur van de Ned. Myc. Ver., ten einde zoo mogelijk een geheel op mycologisch gebied te vormen. De leden, die met dit denkbeeld instemmen, worden verzocht, zich, bij voorkeur eenigszins spoedig, op te geven aan den voorzitter Dr. J. S. MEULENHOF (Den Haag, Ruychrocklaan 30), met vermelding van: 1e. karakter van de inzending, 2e. benodigde tafel- of muurruimte, 3e. eventueele wenschen en inlichtingen.

Nieuwe leden.

Onze Vereeniging had het voorrecht, de onderstaande nieuwe leden tot zich te zien komen:

Ned. Nat. Hist. Ver. Afd. 's-Gravenhage (donateur).

Bar.esse de Vos van Steenwijk, geb. van Essen, Windesheim (O.); Mevr. A. Weber—van Bosse, Eerbeek; Dr. A. C. de Koek, 's-Gravenhage; Ir. J. Bakker Jzn., Rotterdam; G. E. Bunschoten, Utrecht; Mevr. de Wed. J. M. Tydeman—ver Loren van Themaat, Ginneken; Ir. P. J. Hoogland, 's-Gravenhage; C. E. van Someren, Helmond; Mevr. J. Hoogland—de Waay, Zeddam; H. Huibers, Boxmeer; Mej. B. Prinsen, Nijmegen; C. H. Kraaijvanger, Nijmegen; W. A. Offerhaus, Nijmegen; Mevr. A. v. Aalst—v. IJzendoorn, Berg en Dal, Nijmegen; Mej. A. C. Zijm, Mook; Mej. H. Wolff, Bussum; Dr. H. L. Visser, Nijmegen; Dr. J. van der Sijp, Nijmegen; K. de Jong, Nijmegen; L. A. van der Molen, Den Dolder; J. A. M. Rosier, Heemstede; Mej. C. E. J. Opstelten, 's- Hertogenbosch; M. Rutgers van der Loeff, Venlo; J. Boonstra, Workum; E. J. V. M. Hoogeveen S.J., Nijmegen; Afd. „Nijmegen" van de Ned. Nat. Hist. Ver.; F. J. Waage, Heemstede;

Mej. F. F. Rooseboom, Lunteren (Gld.); W. F. Smits, Deventer; M. H. Postma, Wageningen; Mej. Suze de Lint, 's-Gravenhage; K. Bakker, Delft; Mej. W. Druijvestein, Amsterdam; Mn Ph.P. Viruly, Oosterbeek; Mevr. Dr. P. van der Grinten, Venlo; N. Mizuta, den Haag; Kees Andriessse, Eefde (Gld.) (Juniore).

In de vorige opgave is bij vergissing niet opgenomen: D. Habbema, Nijmegen.

N.B. Aan alle nieuwe leden zijn de Mededeelingen XVI–XVII en de No. 2 en 3 van den 2e Jrg. gezonden; mocht een hunner deze niet ontvangen hebben, dan wordt gaarne mededeeling daarvan verwacht.

Rondschrijven aan belangstellenden.

In dit No. is wederom gelegd een exemplaar van het Rondschrijven aan belangstellenden, die nog geen lid onzer Vereeniging zijn. Wel is de laatste alinea daarvan geredigeerd op een tijdstip, toen onze 14e Tentoonstelling nog moest plaats hebben, maar de hoofdzaak van dit Rondschrijven is ook nu nog van kracht. De „Mededeelingen XVI–XVII”, alsmede de nrs. 2, 3 en 4 van den 2en jrg. van „Fungus” (No. 1 is uitverkocht) worden — zoolang de voorraad strekt — aan de nieuwe leden gratis toegezonden.

Den leden wordt vriendelijk verzocht voor dit Rondschrijven een goed adres te zoeken.

Boekwerken verkrijgbaar.

Zoolang de voorraad strekt, zijn verkrijgbaar:

Mededeeling V.....	f 0,25
VI.....	- 0,25
IX.....	- 1,-
X.....	- 0,50
XI.....	- 0,75
XII.....	- 0,50
XIII.....	- 0,50
XIV.....	- 0,50
XV.....	- 0,50
XVI–XVII.....	- 1,50
Morieljes door JOH. RUYS.....	- 0,25
Toelichting ten gebruike bij het bezichtigen d. in natura tent. gest. Paddestoelen.....	- 0,04
25 Kijkjes in het wondere Schimmelrijk.....	- 0,12

MEDEDEELINGEN VAN DE TENTOONSTELLINGSCOMMISSIE.

Dankbetuiging.

Mede namens het Bestuur onzer Vereen. brengt de Commissie voor de Tentoonstellingen bij deze haren hartelijken dank aan allen, die hebben meegeholpen aan het doen slagen van onze 14e Paddenstoelen Tentoonstelling; den leden van het Eere Comité, die met hunne positie en naam van de cultureele beteekenis van de tentoonstelling hebben willen getuigen; den leden van het Werk-Comité in Nijmegen e. o., die den omvangrijken arbeid hebben verlicht; den leden en belangstellenden, die door hunne inzendingen de tentoonstelling hebben mogelijk gemaakt; en niet het minst de dames, die hare goede zorgen hebben gewijd aan de paddenstoelenkeuken of die hulp hebben verleend, waarvoor dames in 't bijzonder onmisbaar zijn en verder aan allen, die direct of indirect hebben medegewerkt. Door aller hulp is wederom liefde en belangstelling gewekt voor, en kennis verspreid omtrent het belangrijke deel der levende natuur, dat onze Vereeniging tot haar nut en genoegten verschaffend arbeidsveld heeft gekozen.

Gevonden en zoekgeraakte voorwerpen.

Gevonden: 1 pincet.

Zoekgeraakt: 1 melkglas van een stereoscoop; 1 loupe; 2 Mededeelingen No. XI van de N. Myc. Ver.; 1 ijzeren hamer; 1 slotje; het 2e deeltje van „*Praktische Pilzkunde von H. Blücher*“.

MEDEDEELINGEN VAN DE REDACTIE.

Geschenk.

Getroffen door de noot op blz. 36 van No. 3 van den 2en jaargang schonk ons medelid Th. A. BOEREE te Breda 200 door hem vervaardigde afdrukken van vier door hem genomen prachtige foto's van paddenstoelen, om die te verkoopen ten bate van „Fungus“.

Gaarne brengen wij hem ook op deze plaats dank voor dit zeer gewaardeerde blijk van belangstelling.

De verkoop op onze 14e Tentoonstelling bracht netto op f 17, welk bedrag wij als eerste bijdrage hebben gestort in een „Fungus“-Fonds.

Ontvangen afl. „Fungus“.

Den onbekenden schenker van „Fungus“ le Aank. No. en le jrg. No. 1, alsmede ons medelid Dr. van Breemen, die de zelfde Nrs. zond, onzen vriendelijken dank.

Verbetering.

In No. 3, 2e jrg., op blz, 44, in de mededeeling van de waarneming over het Jeugdlichaam van de Peperbus wordt deze ten onrechte genoemd „Myxostoma coliformis”, dit moest zijn: „Myriostoma coliformis”.

Overcomplete afl. van „Fungus”.

De redactie houdt zich, ten bate van nieuwe leden, aanbevolen voor terugzending van extra-exemplaren van „Fungus”, die geen goede plaats mochten hebben kunnen vinden.

Verzoek om toezending van tijdschriften, enz.

De redactie houdt zich steeds aanbevolen voor de toezending van tijdschriften, kranten enz. waarin iets voorkomt over „Fungus”, of dat wellicht de belangstelling kan trekken van een kleinere of grotere groep van onze leden. Op allerlei gebieden kan men 't een of ander vinden over fungi. Men denkt nog te veel: dat heeft de Red. zeker al.

Inzenden van berichten.

De redactie houdt zich steeds aanbevolen voor mededeelingen omtrent Voordrachten, Tochten en Tentoonstellingen.

VRAGEN VAN LEDEN.

Boekwerk.

Gevraagd: „Een en ander over Paddenstoelen”. Uitg. van de Ned. Myc. Ver. 1909.

Aanbiedingen: W, J, LÜTJEHARMS, Conservator v. d. Ned. Myc. Ver., Rijksherbarium, Leiden.

Bevorderen groei Champignons.

Een onzer leden vraagt inlichtingen omtrent het bevorderen van den groei van Champignons, Verleden jaar zijn in een tuin spontaan champignons gegroeid en het bedoelde lid zou het aardig vinden, den groei daarvan te bevorderen. Heeft iemand daarin eenige ervaring opgedaan, of daarover iets gelezen?